

BIÊN SOẠN TÀI LIỆU TỰ HỌC MÔN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH THEO HỌC CHẾ TÍN CHỈ TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TW

PHẠM NGỌC ANH

Email: phamngoanh64@gmail.com

Trường ĐHSPT Nghệ thuật TW

COMPILING SELF-LEARNING MATERIALS FOR HO CHI MINH'S THOUGHTS CREDIT SUBJECT AT NATIONAL UNIVERSITY OF ART EDUCATION

TÓM TẮT

Đổi mới giáo dục đại học là yêu cầu cấp thiết của nền giáo dục Việt Nam hiện nay. Một trong những biện pháp quan trọng là đổi mới cách dạy và học trong trường đại học theo hướng tạo cho sinh viên chủ động hơn trong tiếp thu kiến thức, lấy tự học, tự nghiên cứu làm hoạt động quan trọng trong quá trình học. Vì vậy, việc nghiên cứu biên soạn tài liệu phục vụ quá trình tự học là rất quan trọng và có ý nghĩa.

Từ khóa: Biên soạn, tài liệu, tự học, tín chỉ

ABSTRACT

The renovation of Higher Education is an urgent requirement of Vietnam's Education today. One of the important measures is to renovate teaching and learning methods in universities in the direction of making students be more proactive in acquiring knowledge, taking self-study and self-research as important activities in the learning process. Therefore, the research and compilation documents for self-study is very important and meaningful.

Keywords: *Compiling, materials, self-study, credit*

MỞ ĐẦU

Cùng với việc chuyển đổi xu hướng đào tạo từ niên chế sang tín chỉ, đổi mới phương pháp dạy - học ngày càng trở nên bức thiết. Làm sao giảm giờ lên lớp mà vẫn đảm bảo được nội dung và chất lượng giảng dạy là vấn đề được đặt ra đối với cán bộ giảng dạy và nhà quản lý giáo dục. Giải quyết được vấn đề này đòi hỏi phải có nhiều giải pháp đồng bộ từ phía giáo viên và học viên. Trong đó, việc biên soạn tài liệu nhằm hỗ trợ sinh viên trong quá trình tự học, giúp giáo viên tiết kiệm thời gian trên lớp là một trong những hướng cần thiết và quan trọng. Do đó, để sinh viên chủ động trong quá trình học tập, đối với tất cả các môn học nói chung và môn Tư tưởng Hồ Chí Minh nói riêng rất cần có tài liệu phục vụ cho quá trình tự học nhằm phát huy tính tích cực ở người học.

Môn Tư tưởng Hồ Chí Minh là môn học quan trọng trong các môn Lý luận chính trị ở trường Đại học. Với khối lượng kiến thức 2 tín chỉ, thời gian trên lớp ít, thời gian tự học nhiều. Do đó, sinh viên rất cần có

một tài liệu để định hướng hoạt động tự học, hình thành kỹ năng tự học và học tốt môn học.

Ở Trường ĐHSPT Nghệ thuật TW, việc dạy và học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, ngoài Chương trình, Giáo trình môn học do Bộ GD & ĐT ban hành, tài liệu học tập do khoa ban hành, sinh viên chưa có một tài liệu nào khác để hướng dẫn quá trình tự học. Do đó, nghiên cứu biên soạn tài liệu tự học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh là rất cần thiết trong giai đoạn hiện nay.

Do đó, "Biên soạn tài liệu tự học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh theo học chế tín chỉ tại trường ĐHSPT Nghệ thuật TW" nhằm: Cung cấp cho sinh viên trường ĐHSPT Nghệ thuật TW một tài liệu/phương tiện để tích cực hóa hoạt động tự học và học tốt môn Tư tưởng Hồ Chí Minh; Đáp ứng yêu cầu về mục tiêu, nội dung, phương pháp, phân bổ thời gian của chương trình môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh, về học liệu phục vụ đào tạo theo học chế tín chỉ.

EDUCATION

1. Đặc điểm sinh viên và việc dạy và học môn tư tưởng Hồ Chí Minh ở Trường ĐHSP Nghệ thuật TW

1.1. Đặc điểm sinh viên Trường ĐHSP Nghệ thuật TW

Trường ĐHSP Nghệ thuật TW là trường Đại học trọng điểm về giáo dục nghệ thuật; Trung tâm đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao; Nghiên cứu cơ bản, nghiên cứu ứng dụng về nghệ thuật ở Việt Nam. Là một trường sư phạm nghệ thuật đa ngành, đa lĩnh vực, do đó sinh viên của trường là đối tượng có nét đặc thù: Mặt mạnh của đối tượng sinh viên Trường ĐHSP Nghệ thuật TW ở mức độ nào đó có thể nói là khả năng tư duy hình tượng ở các em đã hình thành và phát triển. Chính điều này là cơ sở rất thuận lợi cho việc dạy học sử dụng các phương tiện, các tài liệu học tập cụ thể, định hướng tự học.

Do đặc thù về tư duy nghệ thuật nên những yêu cầu mang tính khoa học, lý luận không phải là thế mạnh của sinh viên Trường ĐHSP Nghệ thuật TW. Điều này ít nhiều ảnh hưởng đến kết quả học tập các môn Lý luận chính trị nói chung, môn Tư tưởng Hồ Chí Minh nói riêng. Mặt khác, bước chuyển từ đào tạo theo niên chế sang đào tạo theo tín chỉ chưa định hình rõ nét cho đối tượng sinh viên năm thứ nhất. Sinh viên vẫn còn có thói quen thuần túy nghe và ghi chép một cách thụ động, đòi hỏi thầy đọc trò ghi, coi phần ghi chép là quan trọng, còn lúc thầy giảng giải thì nhiều sinh viên lại phân tán thiếu tập trung chú ý. Thực chất đó là lối học thụ động ở một số sinh viên; là kết quả của thói quen thiếu tích cực, bị động đã hình thành từ trước mà không sớm được khắc phục.

Một vấn đề khác là quan niệm về vị trí của môn học từ phía sinh viên. Các em thường coi trọng các bộ môn chuyên ngành hơn các môn nghiệp vụ, các môn đại cương trong đó có các môn Lý luận chính trị. Xem các môn học này là không cần thiết cho chuyên môn nghề nghiệp, coi việc học các môn này là bắt buộc do chương trình quy định phải học, phải thi. Quan niệm sai lệch này cộng với thái độ thụ động, thiếu tích cực ở một số sinh viên làm cho kết quả học tập không cao, không thực nắm bắt được kiến thức do đó dễ chán nản, thờ ơ học tập và hình thành tâm lý lo sợ, đối phó trước các kỳ thi.

Như vậy, xuất phát từ đặc thù của đối tượng người học nên đây là những hướng mở cho việc biên soạn tài liệu tự học nhằm phát huy thế mạnh của sinh viên nhà trường, qua đó đạt được mục tiêu môn học và người học đạt được kết quả học tập cao hơn.

1.2. Dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở Trường ĐHSP Nghệ thuật TW

Việc dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở Trường ĐHSP Nghệ thuật TW được thực hiện trên cơ sở đề

cương môn học thuộc chương trình đào tạo cử nhân của các chuyên ngành do Hiệu trưởng Trường ĐHSP Nghệ thuật TW quyết định phê duyệt.

Môn Tư tưởng Hồ Chí Minh là một trong các môn Lý luận chính trị ở trường Đại học. Với khối lượng kiến thức (2 tín chỉ). Môn học được bố trí học năm thứ hai trình độ đào tạo đại học, cao đẳng khối không chuyên ngành Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh;

Mục tiêu của môn học tư tưởng Hồ Chí Minh nhằm giúp cho sinh viên: Xác lập cơ sở lý luận cơ bản nhất để từ đó có thể tiếp cận được nội dung môn học Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam, hiểu biết nền tảng tư tưởng của Đảng; Xây dựng niềm tin, lý tưởng cách mạng cho sinh viên; Từng bước xác lập thế giới quan, nhân sinh quan và phương pháp luận chung nhất để tiếp cận các khoa học chuyên ngành được đào tạo.

Môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh bao gồm 6 chương. Phần này với số lượng 02 tín chỉ, là loại môn học bắt buộc. Theo đó, giờ tín chỉ đối với các hoạt động: nghe giảng lý thuyết 22 tiết; thực hành, thảo luận 8 tiết; tự học, tự nghiên cứu 62 tiết. Mục tiêu chi tiết của môn học được xác định ở 3 bậc: Bậc 1: Nhớ, biết; Bậc 2: Hiểu, áp dụng; Bậc 3: Phân tích tổng hợp, đánh giá. Nội dung môn học gồm 6 chương: Chương 1: Khái niệm, đối tượng, phương pháp nghiên cứu và ý nghĩa học tập môn tư tưởng Hồ Chí Minh; Chương 2: Cơ sở, quá trình hình thành và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh; Chương 3: Tư tưởng Hồ Chí Minh về vấn đề độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; Chương 4: Tư tưởng Hồ Chí Minh về Đảng Cộng sản Việt Nam và Nhà nước của Nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân; Chương 5: Tư tưởng Hồ Chí Minh về Đại đoàn kết dân tộc và đoàn kết quốc tế; Chương 6: Tư tưởng Hồ Chí Minh về Văn hóa, đạo đức, con người. Lịch trình môn học được thực hiện trong 8 tuần.

Về chính sách, chung đối với cả môn học: Thực hiện theo quy chế đào tạo hiện hành của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Sinh viên thực hiện đầy đủ các yêu cầu của môn học: Lên lớp nghe giảng, chấp hành tốt nội quy của lớp học, tham dự đầy đủ các buổi học, chuẩn bị các nội dung tự học, thảo luận, thực hiện các bài tập, bài kiểm tra.

Về phương pháp, hình thức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập môn học: Đánh giá thường xuyên (trọng số 10%); bài tập tuần, bài tập nhóm, bài tập lớn, bài kiểm tra giữa kỳ (trọng số 30%); bài thi kết thúc học phần (trọng số 60%).

Như vậy, việc tổ chức dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở Trường ĐHSP Nghệ thuật TW đã được thực hiện theo đúng các quy định của Bộ, của Trường và phù hợp với đặc thù người học. Song việc chuyển đổi

EDUCATION

sang tín chỉ ở Trường ĐHSP Nghệ thuật TW, việc chuẩn bị các điều kiện, các nguồn học liệu, nhất là các tài liệu định hướng tự học cho sinh viên phù hợp với đào tạo tín chỉ chưa được thực hiện, thực tế cho thấy người học đang rất cần các tài liệu định hướng cho việc tự học, tự nghiên cứu nhằm phát huy tính tích cực của người học.

2. Quy trình tự học. Các yêu cầu về biên soạn tài liệu tự học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh tại Trường ĐHSP Nghệ thuật TW

Nâng cao hiệu quả tự học. Để có thể thích ứng với phương thức đào tạo và phương pháp dạy - học mới, trước tiên đòi hỏi cả thầy và trò phải thực sự bứt phá, có ý thức thay đổi để thoát khỏi những thói quen cũ. Hình thức dạy học theo tín chỉ, bản thân nó đã mang tính chất là một sự “cởi mở” và dân chủ, giữa thầy với trò, giữa trò với trò. Người thầy do vậy không những phải đáp ứng cho trò về mặt kiến thức mà còn về phương pháp: xử lý tài liệu, cập nhật thông tin, tổ chức các nhóm học, các chương trình seminar, các buổi thuyết trình hay trình chiếu. Bản thân người học phải cố gắng không ngừng trong việc tiếp cận phương pháp học tập mới và các kỹ năng mới.

2.1. Quy trình tự học ở nhà và ở lớp

Tự học với tài liệu

Kỹ năng tự học với các nguồn tài liệu là rất quan trọng. Vấn đề đặt ra là làm thế nào để đọc các tài liệu chuyên khảo để thu được lợi ích tối đa. Và có bao nhiêu phần trăm kiến thức đọc được liên quan đến ngành học, phương pháp học.

Kỹ thuật đọc tài liệu bao gồm một số vấn đề cần lưu ý: Lĩnh hội đầy đủ, thấu hiểu nội dung bài học, lựa chọn và nắm bắt những nội dung quan trọng; Làm rõ những thuật ngữ, những cụm từ, những khái niệm, những nhân vật chưa rõ; Tập trung chú ý vào những vấn đề được giáo viên cung cấp, định hướng để thảo luận trong giờ học.

Mục đích câu hỏi đưa ra thường được xác định bởi mục tiêu đào tạo. Nếu câu hỏi nhằm mục đích nghiên cứu các sự kiện, con số, ý tưởng, nghĩa là bài học đòi hỏi tái hiện những kiến thức chuyên môn, áp dụng kiến thức đã học để giải quyết vấn đề, sử dụng làm bằng chứng trong tranh luận. Nếu câu hỏi được mong đợi sẽ hướng đến phân tích phê bình, sử dụng kinh nghiệm cá nhân, xây dựng phương pháp đánh giá, thì phải giải quyết các vấn đề đào tạo ở một cấp độ nhận thức cao hơn.

Tự học với tài liệu có thể thực hiện hiệu quả với các yêu cầu:

Một là, sinh viên thực hiện đầy đủ những gì liên quan đến môn học, đặc biệt những vấn đề, bài tập mà giáo viên đưa ra trong tài liệu.

Hai là, để làm việc với tài liệu tự học có hiệu quả cần phải nắm vững các hướng dẫn, Sinh viên không thể khái quát được bất kỳ mục tiêu nhận thức nào nếu không nắm được các hướng dẫn. Từ hệ thống các quan điểm, kiến thức ứng dụng được chuyển hành các hành động cụ thể. Một số phần của nội dung được liên kết lại với nhau để khám phá một cách đầy đủ và chính xác nội dung của vấn đề nghiên cứu, của môn học.

Ba là, để làm việc với tài liệu tự học, sinh viên có thể sử dụng phương pháp thảo luận, phản biện.

Bốn là, sinh viên phải làm quen với việc chốt lại vấn đề. Sinh viên được đề nghị lựa một nội dung quan trọng nhất từ nguồn tài liệu và viết ra trên một mặt giấy, mặt còn lại ghi lời bình cho sự lựa chọn của mình.

Năm là, với tài liệu tự học, sinh viên tham gia thảo luận nhóm để nghiên cứu các vấn đề khác, giáo viên sẽ là người tổng hợp.

Sáu là, sử dụng tài liệu tự học phải gắn với việc trích yếu, ghi tóm tắt nội dung bài đọc.

2.2. Yêu cầu biên soạn tài liệu tự học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh

Tài liệu tự học

Tài liệu tự học là tài liệu được biên soạn để hướng dẫn học, tự học, tập trung vào người học, hướng đến người học. Nhiệm vụ của tài liệu tự học là:

- Dẫn dắt, gợi mở để người đọc suy nghĩ, tự rút ra vấn đề, qua đó hiểu vấn đề, nắm vững vấn đề.
- Chú trọng giải quyết vấn đề.
- Người học tích cực thực hiện các hoạt động quan sát, thí nghiệm, thực hành.
- Đánh giá nhiều chiều:
- Bài tập trải đều ở các phần theo hướng từ đơn giản đến phức tạp, dưới nhiều dạng khác nhau.

Biên soạn tài liệu tự học

Biên soạn giáo trình theo hướng tự học thực chất là thiết kế tài liệu hướng dẫn học tập, ở đó vai trò của người hướng dẫn hiện diện khắp nơi nhưng không làm thay, học viên phải tự trải nghiệm, suy nghĩ để giải quyết vấn đề, khái quát hóa vấn đề.

Cũng giống như quy trình giảng dạy của giáo viên trên lớp, quy trình biên soạn giáo trình tự học cũng đầy đủ các thao tác của phương pháp dạy học tích cực: nêu mục tiêu bài học, hướng dẫn các hoạt động, trình bày kiến thức, kiểm tra đánh giá, giải đáp các tình huống, các thắc mắc, các bài tập...

Kiến thức của một môn học rất rộng, thời gian trên lớp không thể truyền đạt đầy đủ, do đó dạy học không

EDUCATION

phải chỉ đơn thuần là dạy tri thức mà còn cần phải dạy phương pháp học tập. Thông qua hình thức hướng dẫn hoạt động, trên cơ sở thông tin cơ bản đã cung cấp, người dạy có thể gợi ý để người học mở rộng, tự đào sâu kiến thức từ nhiều hướng, nhiều nguồn, nhiều cách thức khác nhau. Bằng con đường này, kiến thức của người học sẽ được tích lũy dần dần, chắc chắn, sâu sắc, bền vững.

Môn Tư tưởng Hồ Chí Minh là môn học cơ bản trong các môn Lý luận chính trị ở trường Đại học. Với khối lượng kiến thức lớn (2 tín chỉ), được bố trí học trong năm thứ hai trong chương trình đào tạo. Do đó, việc biên soạn tài liệu tự học có hướng dẫn cho sinh viên rất cần thiết và có ý nghĩa quan trọng để định hướng hoạt động tự học, hình thành kỹ năng tự học và học tốt môn học trong đào tạo theo tín chỉ cho sinh viên Trường ĐHSP Nghệ thuật TW.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đặng Quốc Bảo, Nguyễn Đắc Hưng, 2004, "Giáo dục Việt Nam hướng tới tương lai vấn đề và giải pháp", Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
2. Bộ GD và ĐT, 2019, Giáo trình Tư tưởng Hồ Chí Minh, Nxb CTQG, Hà Nội.
3. Quyết định số: 4891/QĐ-BGDĐT, ngày 23/12/2019 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, Phê duyệt chương trình, giáo trình sử dụng chung các môn lý luận chính trị đối với đào tạo trình độ đại học các ngành chuyên về lý luận chính trị
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo, [Quy chế đào tạo Đại học, Cao đẳng hệ chính quy theo hệ thống tín chỉ, Quyết định số 43/2007/QĐ-BGDĐT, ngày 15/8/2007.](#)
5. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Chương trình môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh, Quyết định số: 4891/QĐ-BGDĐT, ngày 23/12/2019 của Bộ trưởng Bộ GD và ĐT.
6. Dương Bạch Dương, 2013, "Vấn đề biên soạn chương trình, giáo trình, tài liệu phục vụ giảng dạy, học tập" <http://tinchi.gnu.edu.vn>.
7. Phạm Xuân Định, 2015 "Công tác biên soạn giáo trình, tài liệu dạy học phục vụ hoạt động đào tạo theo tín chỉ tại Học viện CSND". Tạp chí Cảnh sát nhân dân số 5+6/2015
8. Đỗ Việt Hùng, 2016 "Hướng dẫn học tập Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin", Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội
9. Mai Nghiêm, 2013, "Tự học của sinh viên - yếu tố quan trọng để đổi mới phương pháp giảng dạy", <http://ajc.epi.vn>.
10. Lê Đức Ngọc 2004, "Dạy cách học một trong những giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo đại học", Tạp chí Dạy và học ngày nay.
11. Thái Duy Tuyên, 2001, "Giáo dục học hiện đại - Những vấn đề cơ bản", NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
12. Đoàn Sỹ Tuấn, Trần Trọng Đạo, Tường Thị Thắm, 2018, "Giáo trình hướng dẫn nghiên cứu môn Tư tưởng Hồ Chí Minh" Nxb ĐHQG, Hà Nội